EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 26. 9. 2024
COM(2024) 423 final

Odporúčanie

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Komisii vydávajú smernice na rokovanie o obnovení dohody medzi Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu (Euratom) a Organizáciou pre rozvoj energetiky Kórejského polostrova (KEDO)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. ÚVOD

Organizáciu pre rozvoj energetiky Kórejského polostrova (KEDO) založili USA, Japonsko a Kórejská republika v roku 1995. Jej hlavným cieľom bolo poskytnutie dvoch ľahkovodných jadrových reaktorov (projekt LWR) Kórejskej ľudovodemokratickej republike (KĽDR – Severná Kórea). Euratom je riadnym členom KEDO od roku 1997. Platnosť dohody, ktorou sa riadi členstvo Euratomu v organizácii KEDO, uplynula 31. mája 2024.

Kórejská republika v novembri 2023 informovala ostatných členov výkonnej rady KEDO (USA, Japonsko a Euratom) o uznesení o predĺžení platnosti dohody o organizácii KEDO na obdobie 2024 – 2027. Japonsko schválilo predĺženie platnosti dohody o organizácii KEDO začiatkom roka 2024, zatiaľ čo USA vyjadrili svoj súhlas len nedávno, v júli 2024. Euratom svoj súhlas ešte nevyjadril.

Podľa postupu stanoveného v článku 101 druhom odseku Zmluvy o Euratome rokuje o dohodách medzi Euratomom a medzinárodnými organizáciami, akou je napríklad KEDO, Komisia, a to v súlade so smernicami, ktoré predtým vydala Rada. Prerokovanú dohodu bude potom musieť schváliť Rada a až potom ju bude môcť v mene Euratomu Komisia uzavrieť. Vydanie smerníc Rady určených na rokovania Komisii je preto prvým krokom v postupe obnovenia dohody medzi Euratomom a organizáciou KEDO. Z dôvodov, ktoré sú podrobnejšie uvedené nižšie, sa Komisia domnieva, že je v záujme Euratomu jeho členstvo obnoviť, a preto predkladá Rade odporúčanie, ktorým ju poveruje rokovať o obnovení členstva.

Organizácia KEDO v súčasnosti nevykonáva žiadne prevádzkové činnosti. Jej pokračujúca existencia slúži na ochranu finančných a právnych záujmov jej členov vrátane Euratomu. Pokračovanie členstva by si nevyžadovalo žiaden finančný príspevok z rozpočtu EÚ.

2. KONTEXT

V dôsledku toho, že si KĽDR neplnila záväzky v oblasti nešírenia jadrových zbraní, boli prevádzkové činnosti organizácie KEDO ukončené 30. mája 2006. O rok neskôr však výkonná rada KEDO rozhodla, že organizácia by mala existovať naďalej ako právny subjekt z týchto finančných a právnych dôvodov:

- *Potvrdiť celkové finančné pohľadávky voči KĽDR*.

  Keby organizácia KEDO zanikla bez nástupcu, zanikli by aj tieto pohľadávky. Celková výška finančných pohľadávok KEDO voči KĽDR zatiaľ zodpovedá aktívam vo výške 1,89 mld. USD. *[Pozn.: KEDO nemá žiadne zostávajúce pohľadávky voči spoločnosti Korea Electric Power Corporation (KEPCO), ktorá je hlavným dodávateľom.]* Jedným z možných spôsobov prerozdelenia týchto aktív by bolo rozdeliť ich na základe celkového percentuálneho podielu príspevku od každej prispievajúcej zmluvnej strany. Ak by sa pristúpilo k takémuto riešeniu, Euratom by mal nárok na 4,7 %.

- *Poskytovať členom KEDO právnu ochranu pred nárokmi na zodpovednosť za škodu alebo náhradu škody*.

  V septembri 2011 požiadala KĽDR organizáciu KEDO o náhradu škody vo výške 5,6 miliardy USD za to, že projekt LWR nedokončila. Okrem tejto žiadosti KĽDR

by pohľadávky voči organizácii KEDO alebo jej členom mohli teoreticky vzniknúť zo štátom vlastnených bánk, cez ktoré Japonsko (banka JBIC) a Kórejská republika (banka KEXIM) poskytovali organizácii KEDO svoje finančné príspevky. Tieto príspevky boli poskytnuté vo forme úverov, ktoré neboli v plnej výške splatené.

- *Finančné záujmy existovali aj v súvislosti s hlavným dodávateľom organizácie KEDO, spoločnosťou KEPCO*.

  Podľa podmienok dohody o vypovedaní zmluvy medzi organizáciou KEDO a spoločnosťou KEPCO prevzala KEPCO všetky nesplatené záväzky organizácie KEDO (najmä pohľadávky subdodávateľov) výmenou za nadobudnutie niektorých aktív organizácie KEDO. Za určitých podmienok sa musí spoločnosť KEPCO podeliť s organizáciou KEDO o všetky dodatočné výhody, ktoré by KEPCO získala z odpredaja alebo opätovného používania týchto aktív.

- *KEDO je stále vlastníkom infraštruktúry a iných aktív v KĽDR*, do ktorých sa investovalo približne 500 miliónov USD. Keby spoločnosť KEDO zanikla, infraštruktúra a aktíva by sa stali vlastníctvom KĽDR.

Úlohy KEDO sú obmedzené na to, aby slúžila ako kontaktné miesto pre KĽDR pre hlavného dodávateľa organizácie KEDO, ktorým je spoločnosť KEPCO, pre japonskú banku pre medzinárodnú spoluprácu JBIC a juhokórejskú export-import banku KEXIM. KEDO zároveň podáva správy členom Výkonnej rady a zabezpečuje koordináciu medzi nimi.

Táto „schránková organizácia KEDO“ bola doteraz financovaná výlučne z existujúcich fondov KEDO, a teda bez akéhokoľvek dodatočného finančného príspevku od svojich členov.

3. SÚČASNÉ ČLENSTVO EURATOMU V ORGANIZÁCII KEDO

Členstvo Euratomu v organizácii KEDO bolo opätovne prerokované v roku 2007, pričom cieľom bolo toto členstvo v obmedzenej „schránkovej organizácii“ KEDO zachovať.

Toto rozhodnutie odrážalo názor, že zachovanie členstva je v záujme Euratomu. V opačnom prípade by už Euratom nemal nárok na časť z možných výhod, ktoré by spoločnosť KEPCO mohla získať z predaja bývalého zariadenia organizácie KEDO alebo akejkoľvek platby, ktorú by organizácia KEDO dostala od KĽDR. Euratom by mal ako člen nárok na podiel v pomere k jeho podielu na celkových zaplatených príspevkoch, t. j. do maximálnej výšky približne 89 miliónov EUR (táto suma vychádza z príspevkov Euratomu a nie sú v nej zahrnuté úroky).

Okrem toho, ak by Euratom prestal byť členom, nebol by schopný obhajovať svoje zákonné práva, pokiaľ ide o aktíva organizácie KEDO v KĽDR. A napokon, v prípade možných nárokov na zodpovednosť za škodu alebo náhradu škody by Euratom stratil akúkoľvek kontrolu nad ochranou, ktorá sa v súčasnosti poskytuje členom KEDO vďaka tomu, že táto organizácia existuje naďalej ako právnická osoba.

Tento prístup sa uplatnil pri obnovovaní dohody o KEDO v rokoch 2012, 2015, 2018 a 2021.

4. ROZHODNUTIE, ABY ORGANIZÁCIA KEDO AKO PRÁVNICKÁ OSOBA EXISTOVALA AJ PO 31. MÁJI 2024

Hlavné dôvody, pre ktoré sa ostatní členovia výkonnej rady rozhodli zachovať existenciu KEDO aj po 31. máji 2024, ostávajú rovnaké:

a) zachovať finančné pohľadávky organizácie KEDO voči KĽDR;

b) poskytovať štyrom riadnym členom organizácie KEDO aj naďalej ochranu pred právnymi nárokmi – či už podloženými alebo nepodloženými – zo strany KĽDR;

c) zachovať zákonné práva na infraštruktúru a aktíva, ktoré organizácia KEDO vlastní v KĽDR, a takisto

d) možnosť, že hlavný dodávateľ organizácie KEDO v rámci projektu LWR by musel organizácii KEDO vyplatiť jej podiel, len čo zrealizuje odpredaj pôvodného zariadenia organizácie KEDO.

Platnosť súčasnej dohody, ktorou sa riadi členstvo Euratomu v organizácii KEDO, uplynula 31. mája 2024. O pokračujúcom členstve bude musieť rokovať Komisia na základe smerníc na rokovania, ktoré vypracuje Rada.

Rovnako ako pri predchádzajúcich obnoveniach by sa v smerniciach Rady malo zohľadniť, že organizácia KEDO bude aj naďalej plne financovaná z existujúcich fondov, a pokračujúce členstvo Euratomu preto nebude pre rozpočet EÚ znamenať žiadne náklady. Táto podmienka, ktorá bola zahrnutá do predchádzajúcich dohôd o obnovení, by sa mala naďalej uvádzať v každej obnovenej dohode týkajúcej sa organizácie KEDO.

Okrem toho, vzhľadom na opakujúcu sa a zdĺhavú povahu predchádzajúcich predlžovaní platnosti dohody o KEDO a keďže nie sú potrebné finančné záväzky Euratomu ani členských štátov, by sa pri budúcich predlžovaniach platnosti dohody mal využiť zjednodušený prístup na základe širšieho mandátu, ktorý Rada na tieto rokovania o budúcich predĺženiach udelí Komisii. Tento širší mandát by spočíval v tom, že Komisia by mohla rokovať o viac než jednej dohode o obnovení, pokiaľ obnovenie členstva Euratomu v KEDO nebude mať finančný vplyv na rozpočet EÚ.

5. ZÁVER

Argumenty, ktoré viedli k rozhodnutiu pokračovať v členstve aj po roku 2007 a následne aj po rokoch 2012, 2015, 2018 a 2021, zostávajú v platnosti. Pokračovanie členstva v „schránkovej organizácii KEDO“ aj po 31. máji 2024 zostáva najlepšou možnou ochranou záujmov Euratomu. Ak by Euratom zostal členom aj po tomto dátume, ponechal by si otvorenú (aj keď možno vzdialenú) možnosť náhrady (do maximálnej výšky približne 89 miliónov EUR) vo forme úhrady zo strany hlavného dodávateľa organizácie KEDO, keď sa tejto spoločnosti podarí zrealizovať odpredaj vybavenia, alebo v prípade úspešného nároku zo strany organizácie KEDO voči KĽDR. Pokračujúce členstvo okrem toho ponúka najlepšiu ochranu aj pred akýmikoľvek možnými nárokmi na zodpovednosť za škodu a Euratomu umožní, aby zostal priamo zapojený do všetkých diskusií o týchto otázkach v rámci organizácie KEDO i s tretími stranami.

Komisia preto odporúča, aby Rada prijala ďalej uvedené rozhodnutie, ktorým Komisiu poverí rokovať o obnovení dohody medzi Euratomom a organizáciou KEDO na základe návrhu smerníc na rokovania.

Odporúčanie

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Komisii vydávajú smernice na rokovanie o obnovení dohody medzi Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu (Euratom) a Organizáciou pre rozvoj energetiky Kórejského polostrova (KEDO)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na druhý odsek jej článku 101,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

1. Platnosť dohody medzi Euratomom a organizáciou KEDO uplynula 31. mája 2024.

2. Očakáva sa, že výkonná rada organizácie KEDO rozhodne o pokračovaní fungovania organizácie KEDO ako medzinárodnej organizácie aj po 31. máji 2024.

3. Z finančných a právnych dôvodov je v záujme Euratomu, aby jeho členstvo v organizácii KEDO pokračovalo,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Komisia sa týmto poveruje, aby rokovala o predĺžení členstva Euratomu v organizácii KEDO, a to v súlade so smernicami na rokovania uvedenými v prílohe.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predsedníčka/predseda